

Beskrivning av Rängen runt 43,5 km

Denna 2-dagars vandring erbjuder fantastiska eklandskap, härliga rast- och badplatser samt intressant kulturhistoria med slott, herrgårdar och Kinda kanal. Som extra krydda kan du köpa lokalproducerad gårdsglass och eventuellt uppleva lite spökeri.

Dag 1

Bjärka Säby – Sättravallen – Vårdsnäs

Längd: 20 km

Svårighetsgradering: Grön – enkel

Tid: 5–6 h (plus längre raster)

Dag 2

Vårdsnäs – Hovetorp – Bjärka Säby

Längd: 23,5 km. Det går även att sluta i Hovetorp och då blir sträckan 17 km.

Svårighetsgradering: Blå – medel

Tid: 6–7 h (plus längre raster)

Dag 1

Denna tur med sina 43,5 km tar dig runt sjön Stora Rängen som ligger cirka 2,5 mil söder om Linköping. Du kan välja helt fritt var du vill starta och sluta, däremot finns det några startpunkter som är mer optimala för att matcha utbudet av kost och logi längs leden. Vill du till exempel gå ungefär lika långt varje dag, och ha tillgång till boende och restaurang är det lämpligt att starta vid Bjärka-Säby och sedan övernatta vid Vårdsnäs stiftsgård.

Första dagen går vandringen mellan Bjärka-Säby och Vårdsnäs. Det är en lättvandrad sträcka på cirka 20 km i ett omväxlande landskap med både bruksmiljöer, eklandskap och ett flertal sjöar. Vandringen börjar i den pampiga herrgårdsmiljön vid Nya Slottet Bjärka-Säby för att sedan ta dig vidare genom ett skiftande skogslandskap där du kommer passera både Bjärka-Säby ekäng, där Naturskyddsföreningen sköter en slåtteräng på traditionellt vis med fagning, hamling och lieslätter, samt Västerskogs naturreservat. Vidare kommer du till sjön Stora Mörken, där det finns både ett vindskydd och tillhörande dass.

Vandringen fortsätter sedan mot Sättravallen som är en gammal nedlagd friluftsanläggning men där rastplats, badplats och vindskydd fortfarande finns kvar. För den som vill avvika från leden går det här att ta anslutningsleden till Bestorp som både har butik och busshållplats.

Härifrån fortsätter du vidare mot Vårdnäs. Du passerar två sjöar – Storsjön och Tarmsjön. Den sistnämnda kallas också för Trollsjön vilket kommer ifrån legenden om Barbro Påle som fortfarande sägs hemsöka platsen. Här finns det möjlighet till bad och paus vid en enklare rastplats.

Cirka 500 meter av den sista sträckan går längs med en relativt trafikerad 70-väg innan du når Vårdnäs stiftsgård. Här kan du efter en lång vandringsdag både äta och sova gott.

Dag 2

Andra dagen består av en sträcka på 23,5 km där du kommer gå igenom flera naturreservat med lummiga lövskogar och eklandskap samt kulturella och historiska miljöer. Vissa partier går även genom beteshagar.

Vid Kvilla bro går du över Kinda kanal. Här låg tidigare Kvilla kvarn, men i samband med anläggandet av Kinda kanal sänktes vattennivån i både Stora och Lilla Rängen så detta fall försvann.

Härifrån fortsätter du mot Kuseboholm. Här låg förr ett säteri men som nu har omvandlats till en lyxig och lantlig oas. Gården anordnar även unika mat- och jaktupplevelser tillsammans med Linköpings mest prisade restaurang *Jord*.¹ Från början hette gården Kusebo men när en adelsman tog över ändrade han namnet till det noblare *Kuseboholm*. Vandringen går sedan vidare på stigar, grusvägar och asfaltsvägar genom ett bitvis kuperat skogs- och odlingslandskap.

¹ <https://visitlinkoping.se/boende/kuseboholm-gard/>

Leden fortsätter till Stavsätters gård, ett säteri med anor från 1600-talet men som nu är ett välbesökt gårdscafé. Efter gården kommer du fram till en naturskön belägen badplats med sandstrand och brygga. Platsen har tillgång till både en rast- och grillplats samt dass.

Vandringen fortsätter på en stig genom fina ekhagar och rundar samtidigt Labbenäsviken. Detta följs upp av tre kilometer grusväg fram till vindskyddet vid Hovetorp. Här finns grillplats, dricksvatten och utedass. Hovetorp är ett populärt besöksmål tack vare den vackra miljön med Kinda kanals största slusstrappa bestående av fyra lussar med en höjdskillnad på 15,8 meter. Från Hovetorp har du också möjligheten att ta en buss tillbaka till Linköping om du inte vill fortsätta vandra mot Bjärka-Säby.

Den sista sträckan är relativt kort och enkel. Leden passerar genom beteshagar med grindar, färister och vinkelgenomgångar. Från Hovetorps slussar går leden bakom vattenkraftverket vilket följs upp av en sträcka på några kilometer längs den grävda kanalen. Stigen följer den gamla dragvägen och passerar genom några beteshagar. Omgivningarna är vackert lummiga och på våren blir marken rik av blommande vitsippor och liljekonvalj.

Precis innan sjön Stora Rängen svänger leden åt vänster mot några fastigheter, bland annat KFUM:s kursgård. Alldeles intill KFUM-gården finns en markerade avstickare till stranden med fina badmöjligheter och grillplats.

Leden fortsätter genom en blandad skogsmiljö på stigar och mindre grusvägar tills du når Stångån. Innan du korsar ån kan du passa på att besöka hembygdsgården Fornhemmet som ligger fint beläget bland gamla ekar. Intill finns ett hjorthägn som anlades redan på 1660-talet. Det var förr i tiden vanligt att större gods höll sig med en egen djurgård och detta är Sveriges äldsta som fortfarande är i bruk.

När du korsat Stångån på en gångbro når du slottsparken kring Nya slottet Bjärka-Säby. Vandringen går här genom en fångslände ek- och bokskog med betande får innan du kommer tillbaka till vandringens startpunkt.

Vandringen går även att dela upp i följande etapper:

Bjärka Säby – Sättravallen: 11 km

Sättravallen – Vårdnäs: 9 km

Vårdnäs – Hovetorp: 17 km

Hovetorp – Bjärka Säby: 6,5 km

Historik

Leden bjuder på en rik och bred historia, inte minst vid vandringens start med Nya slottet Bjärka-Säby. Slottet uppfördes ursprungligen i slutet av 1700-talet men byggdes om cirka ett sekel senare. Slottet som ägs av Pingstkyrkan är ståtlig och vackert gult. Här finns sommartid ett café och i närheten hittar du även en badplats.

Under vandringen kommer du passera ett flertal kulturhistoriska platser: Kuseboholm gård, Stafsäters säteri, Kvilla kvarn och Bjärka-Säbys hjorthägn från 1660-talet för att bara nämna några. Ett utstickande exempel är Tarmsjön i närheten av Brokind, också kallad Trollsjön på grund av sägnen om Barbro Påle (Eriksdotter). Barbro var en rik och grym fru boende på Brokinds herrgård som fortsatte att föra ett fasligt oväsen efter sin död. I hopp om att tysta henne slogs en påle genom kistan och när detta inte heller fungerade sänktes kistan till botten av Tarmsjön. Sedan dess kallas sjön för Trollsjön och så snart det börjar skymma kan ett osynligt väsen höras flyga kring sjön och ropa: ”Barbro påle! – Barbro påle!”.

Pilgrimsvandring

Saint Birgitta Ways är samlingsnamnet på led leder som möjliggör pilgrimsvandring till Vadstena – Sveriges största pilgrimsdestination. Leden är uppkallad efter Heliga Birgitta som är Europas skyddshelgon med sitt budskap och fred och enkelhet. Sträckan mellan Vårdnäs och Hovetorp har gemensam sträckning med Östgötaleden. Vandringen från Vårdnäs Stiftgård till Vadstena är ca 12 km och berättigar till Birgittas pilgrimscertifikat. Välkommen att vandra i hennes fotspår!

Kost och logi

Vid vandringens start i Bjärka-Säby finns ett sommaröppet slottscafé, samt en badplats. Nya slottet Bjärka-Säby anordnar också retreats, seminarier, konferenser och läger med olika teman samt konserter och historiska guidningar under sommaren.²

Vårdnäs stiftsgård ligger naturskönt vid Kinda kanals inlopp i Stora Rängen. På stiftsgården finns toaletter, badplats och under vissa tider kiosk och restaurang. Det är även möjligt att boka övernattning i form av egen stuga, hotell, vandrarhem och glamping. Tänk på att både kost och logi måste bokas i förväg. Vid stiftsgården kan du också boka bastu vid sjön och hyra kanot.³ I närheten ligger en hembygdsgård som är väl värd ett besök och en busshållplats vid Vårdnäs vägkors.

Vid Stavsätters gård ligger numera Stafsätters gårdsglass som både är en gårdsbutik och glasscafé med egentillverkad glass. Vissa tider serveras även soppa och våfflor samt anordnas event såsom bakluckeloppis och vårmarknad.⁴

Ta sig hit

Om du väljer Bjärka-Säby som startpunkt för din vandring följer du Brokindsleden mot Bjärka-Säby och tar av vid Nya slottet Bjärka-Säby. Här finns det ett flertal parkeringsplatser. Åker du kollektivt heter närmaste busshållplats Bjärka-Säby och hit kan du ta dig med buss 566 från Linköpings resecentrum.

² <https://visitlinköping.se/se-och-gora/nya-slottet-bjarka-saby/>

³ <https://vardnas.se/>

⁴ <https://stafsater.se/hem/>